

F O A I E

пентрѣ

МИНЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 16.

Luni 20. Aprilie.

1842.

MEDITAȚIE.

Ън минѣт.

(Канет.)

Ън минѣт ши ѳииндамѣ дѣн не естѣре, аз трѣвѣит се примѣскѣ дѣтрѣ дѣрерѣ лакрѣмѣле вѣкѣрѣѣ спре але рѣсплѣтѣ кѣ але дезпѣдѣждѣрѣѣ . . . О крѣдѣле минѣт, пентрѣ че венѣрѣ та аз фост хотѣрѣжѣт пентрѣ минѣ? Пентрѣ че дѣтѣрѣзѣрѣ та нѣ аз цѣнѣт дѣн сѣнѣдѣ аскѣпѣсѣ а тѣѣ ѳиинѣт, сѣѣ дѣкѣ аз фост не апѣратѣ тречереа та, се ѳѣ вѣтѣт ѳѣрѣ а продѣче родѣл че те властѣтѣ. . . . Дѣпѣсѣ тѣ аѣ фост нѣмѣт пентрѣ ка дѣн ѣвѣрѣ та се прѣѣтеск ачѣстѣ формѣ. . . Тѣ аѣ трекѣт, аѣ адаос о парте дѣн вѣкѣрѣ, тѣѣ дат вѣтѣрѣѣ, ши репѣцѣзѣрѣ та аз трас дѣпѣ сѣне тѣмпѣл че аз формат дѣрерѣ а доѣвѣзѣчѣ ши чѣнчѣ де анѣ. Пасѣл тѣѣ не дѣнчетат ѳиинд ѣрмат де алѣл, аз реалѣзат кѣпоцѣинда венѣрѣѣ тале, ши аз адѣс ѣн алѣл, кареле маѣ крѣд декѣт тѣне, дѣнѣ аз рѣнѣт дѣн зѣорѣл сеѣ нѣдеждѣ че тѣ о трѣѳтѣ дѣн вѣкѣрѣ. . . Крѣделор мѣнѣте! дѣнчетадѣ де акѣт а маѣ вате пентрѣ минѣ, тѣлѣдемѣцѣвѣ дѣн крѣзѣмѣ а доѣвѣзѣчѣ ши чѣнчѣ де анѣ, дестѣл, еѣ нѣ маѣ дорѣск нѣмѣк дела воѣ. . . Воѣ адѣ дѣнгронат дѣн ачест мормѣжѣт ѳерѣчѣрѣ тѣѣ, ѳачедѣ ка

ел се ѳѣе ши пентрѣ минѣ рѣсплѣтѣрѣ ачестѣѣ кѣмплѣте вѣедѣ. . . Сѳѣршаскѣсе кѣ дешкѣдерѣ са ши кѣмплѣрѣ воастрѣ. . . Ачест мормѣжѣт! . . . Оѳ! дѣн трѣпсѣл е стѣпѣсѣ кандела вѣедѣѣ тѣле, ел дѣнѣ аз рѣнѣт ѳерѣчѣрѣ, дѣн трѣпсѣл се дешѳаче ѣнѣма пентрѣ карѣ вѣтеа ши атеа; кѣ а са дешкѣдере соарта дѣнѣ аз рѣнѣт тот, че ам авѣт маѣ скѣмп, нѣрѣнѣдѣ, ѳрацѣ, рѣде, прѣѣтѣнѣ, тѣлѣнѣжѣре, нѣдежде, ѳерѣчѣре, пре тоате прѣвѣндѣле ка пе ѣн прѣѣос, маѣ ѳѣкѣт а вѣрса лакрѣмѣ пентрѣ крѣзѣмѣ са. Че дѣнѣ аз маѣ рѣтмас де каре се тѣѣ вѣкѣр, саѣ се сѣспѣн? . . . Нѣмѣк, тоатѣ ѳерѣчѣрѣ а доѣвѣзѣчѣ ши чѣнчѣ де анѣ аз фост ѣн вѣс, дѣпѣсѣ тѣѣ лѣсат ѣн вѣк де а сѣѳерѣ, а сѣспѣна ши а влѣстѣта. . . Дѣн ачест хаос де дѣрерѣ, дѣн ачест океан де кѣмплѣре лакрѣмѣле тѣле дѣн задар кѣрг дѣнѣнѣтеа не сѣнѣдѣрѣѣ, о лакрѣмѣ дѣнкѣ нѣ саѣ скѣрс, ши ѣа чере о алта спре а спѣла трѣптѣле крѣзѣмѣѣ. . . Ын сѣспѣн дѣнѣдѣнѣт пентѣл тѣѣ, ши отѣл тѣран дорѣше а азѣ ши алѣл. Отѣле! . . . оаре нѣтѣле те ѳаче се ѳѣѣ тѣрѣ? оаре ѣнѣма та нѣ саѣ стрѣпѣнс де дѣрере, саѣ гѣнѣдѣѣ кѣ дѣнвѣчѣ вѣѣ ѳѣ вѣсел? . . . ѳѣе ка ачесте лакрѣмѣ нѣнѣ дѣн сѳѣршѣт сѣдѣ адѣкѣ тѣлѣдемѣрѣѣ, ѳѣе ка крѣзѣмѣ та се нѣ сѣчере

podzriame ei. . . Днесъ дакъ нѣмеле меѣ, есте ши ал тѣѣ, гъндеце къ поате съ се aprindъ ши дн inima та ачеастъ аршидъ. . . . Dar orizonta тѣѣ есте сенин, барка та плътеце не о mare liniicitъ, ши сфлетъци департе де а симци дзререа, о дн плінеце къ пепъсаре . . . Dar oare necimdirea та ва фи маі пѣрзрелникъ декхт невиновъдѣа mea? Oare dorinda ши плъчереа де а аскълта съспинѣри дци вор а дъче дн вечі тълдестірі? . . . Фіе ка влестемъриле ачелора пре каріи тълна та іаѣ днпінс дн сѣферірі, съ се пѣрдъ дн хаос, фіе ка еле се нѣ стръбатъ пълъ ла тропъл дрептъдеі, фіе ка дн минътъл ръсѣфлъреі тале чеі дн вртъ, сфлетъци не тълвѣрат де стрігъриле челор асприци се трѣкъ дн ачѣ тълдестіре кътръ лъканъриле черещі, дн каре ел аѣ фост аіче пре пълъхнт, фіе ка аколо дн черіврі протегѣт prin жерт-філе не лецивіреі тале се поци аве днкъ тълдестірі де а азлі съспинѣри, а дори лакрѣмї, ши а адора крѣзїмеа та, фіе дн сѣжршїт ка пасъл тѣѣ кълкънд пѣрзреа не зн дрѣм neted се те дъкъ аколо знде тѣ дорещі. . . . Днесъ днкъ фїнд не тропъл ферічїреі, ръсплътіреа дци гръвеще минътеле дзререі, днкъ афлѣндѣте дн летаргъл не сїмдїреі, верміле мѣстръреі де кѣдет дци roade фіръл плъчерімор. . . . Къ тоате ачесте тѣ днкъ ещї весел, фрѣптеа та днкъ е сенинъ, ши кѣмпъл вїторїзлвї тѣѣ акоперїт къ трандафїрі ши мїрт. Dar вїтѣте, прївеще ла ачеастъ фрѣпте днкредїтъ де дзрерї ши веї афла ши соарта та. . . . Oare нѣ аѣ авѣт ши іа зїле senine? Oare ачест пепт нѣ аѣ ръсѣфлат ши ел зн aer de плъчерї? Oare сфлетъл меѣ аѣ фост тот трїст? . . . Нѣ, ам фост ши

еѣ odatъ дн сїнъл ферічїреі, там легълат не врацъл сеѣ, ши ам гѣстат дн кѣпа са, днесъ іатъ timpъл ши крѣзїмеа кѣм аѣ сѣчерат трандафїрії де не образъл меѣ, кѣм коаса* са retezind фоїле невиновъдѣї аѣ лѣсат нѣмаї зн трѣнкїѣ днegrїт де аспрїрі. . . . Невиновъдѣа mea аѣ фост зн vic, іа саѣ трекут, ши inimamї, треви а алънга пасъриле пѣдеждеі, dar ши ачеста маї іѣте декхт фѣлдеръл аѣ перїт дн днтъперїкъл necimdireі, ши фїндамї рѣтъчїнд дн лаверїнтъл вїедїї нѣ поате аве алъ парте пре пълъхнт декхт сѣферїрі, съспинѣри ши влестемъри. . . . Oare дн ачест знїверс нѣ ам авѣт ши еѣ парте де плъчереа са, оаре ачест соаре че акѣм нѣ маї есте dorit а ръсърї, нѣ аѣ вріментѣїт пасъл пѣдеждемор теле? Саѣ пълъхнтъл че акѣм есте мор-тѣхнтъл ферічїреі теле нѣ аѣ скос ши пептрѣ mine флорї? . . . Аша! . . . Тоате че сѣхнт, че vedem, ши че сїмдїм ера ши ал меѣ, тотъл ера пептрѣ mine, ши нїмїк нѣ ера че мї ар фи фост strein, фрѣмъседъ, плъчере, пѣдежде, ферічїре, прїетїнї, фрацї, пѣрїнци, тоате ера дн сїнъл меѣ ши inimamї не врацъл мор. Nimik нѣ тълвѣра невиновъдѣа тѣ, тотъл ера сенин, кѣр-та вїедїї дндрептатъ не акъл ферічїреі, ши цертъриле де каре акѣмъ сѣвчїѣм дн-подовїте къ крїп ши дафїн; днесъ фортъна рѣстърѣнд не семїнїї меї днмї да о іко-анъ а крѣзїмеї сале, ши днмї пѣстра зн минът дн каре ам тревиїт се гѣст дн кѣпа са. . . . Вїсъл знєї вїедїї ферічїте саѣ трекут, ши плъчереа де зн минът есте ръсплъ-тїтъ къ зн вїиторїѣ dezпѣдъждѣїт, тот че дндълчеа акѣм днмї есте venin, тот омъл врѣжмаш, ши вїаца о хотърѣре тіранъ. . . . Ын минът ши іатъ сѣфър, зн минът

ші дъреріле дпозрѣнд orizonъл пѣдежде-
лор теле маѣ фѣкѣт а влестема ші а
тѣпгѣ хотърѣреа отѣлѣ ші пре ом. . .
Лакрѣміле теле дпкъ пѣ рѣсплѣтѣсе пріе-
тешѣгѣлѣ фратернал, ші еле аѣ тревѣит
се кѣргѣ ші асѣпра торпѣнтѣлѣ ачеліа
пентрѣ кареа трѣіам, пасѣл меѣ дпкъ пѣ
пѣрѣсісѣ цітерімѣл, ші вестіторіѣл глас
а рѣсѣфлѣреі де пе зрѣмѣ тѣ кемѣ де а
тѣпгѣ ші дп сѣжршіт а дпгрона вїиторіѣл
меѣ. . . О лакрїмѣ кѣргѣнд пе алта, вп
сѣспїн черѣнд алтѣл, о дърере трѣгѣнд
дѣпѣ сіне алта, о дезпѣдѣждѣре зрѣмѣнд
алтїа, іатѣмѣ дп сѣжршіт пе ачест океан
де дърере ліпсіт де тоате, стреїн дптре
семїні, ші лакрѣміле теле сокотїте ка
жѣртѣе але ачестеї вїедї, іатѣмѣ департе
де прагѣл ферїчїреї черѣнд мїлѣ ші дп-
нїне де тодї, кемѣнд моартѣ ші влесте-
мѣнд дптрѣзїерѣ са. . . О Doamne. фѣ
ка маї дпкѣрѣнд сѣ се дпплїнѣскѣ хотър-
ѣреа та пѣсѣ асѣпра отѣлѣ, фѣ ка прїн
о тоталѣ нїмїчїре сѣ се стїнгѣ ші фѣклїа
вїедїї теле, мїстѣенце, скїмѣ а тѣ дърере,
дптоарпѣ-тѣ іарѣшї дп пѣфїїнцѣ, тѣпѣ,
трѣспѣенце дїн скавнѣл пѣтереї тале асѣпра
а тот пѣтѣнтѣлѣ, спалѣ саѣ дпдоїенце
копїїїца, кѣртѣ ші дїсфїїнцазѣ креатѣра
че те пѣчїнстѣенце! . . . Нѣ Dѣмнезеѣле!
пѣ аместека дезпѣдѣждѣрѣ тѣ кѣ о аце-
птаре плѣкѣтѣ, пѣ дпвїна сѣжршітѣл меѣ
кѣ а ачелора чешї adoreазѣ вїаца, пѣ а-
скѣлата рѣгѣчївнѣ ачееа че есѣ дїн о іпї-
тѣ рѣпїтѣ, чї фѣ пѣмаї ачееа че воїа пѣ-
терїї тале чере, пѣ Dѣмнезеѣле, еѣ пѣцї
чер нїмїк, вїтѣмѣ, ласетѣ дп а теа сѣ-
ферїре, саѣ чел пѣцїн мїстѣенце ачест їзвор
де сімїїтате, че пѣ есте декѣт вп крѣд
товарѣшї ал вїиторїѣлѣ меѣ. . . Кѣте

сѣспїнѣрї, кѣте дптрерѣшпте стрїгѣрї тре-
вѣїе спре а рѣскѣмѣтѣра крѣда теа соартѣ,
дпсѣ тоате zedarнїче шї неазїте, пѣ пот
амї скїмѣва ачест дрѣм пресѣрат де дърерї,
пѣ пот ка пѣїнд дптре мїне шї вїиторїѣ
вп воал де пѣсімїїре се тѣ факѣ а вїта
тоате трїстелемї зїле де фаталїтате, пѣ
пот а тѣ префаче, сѣѣ макар амї вшѣра
повоара ачестор асѣпрїрї. . . Поате! . .
дпсѣ пѣ, пѣ, еѣ дпкъ тревѣїе се сѣфѣр. . .
Dar! . . . кѣ тоате ачестѣ дпкъ вп мїнѣт,
дпкъ о кѣмплїтѣ ловїтѣрѣ а соартѣї, шї
апої вїтѣнд тоате крѣделемї сѣферїрї воїѣ
dormї дп вечнїка вїтаре.

Georgie Vлжкѣ.

A D D Ѧ N A P E

de челе дїн тѣїѣ

Хатхѣмаїзѣрї (фермане) че саѣ dat дѣвїт
времї де кѣтрѣ поарта отоманѣ Цѣрїї
ромѣнѣцїї.

(Ѣрмане.)

Дптр'ачест кїн саѣ зрмат стѣпѣнїреа
Domнїлор Ромѣнї зрмѣторї лѣї Мірчеа
дп кѣрсе де 63 де ані адекѣ: пѣнѣ ла а-
нѣл 1456, кѣнд сѣїндѣсѣ пе скавнѣл ото-
манїческ Махомет ал Плеа шї зрѣкѣнд
трївѣтѣл цѣрїї ла 10,000 де галвѣнї шї 500
де копїї, чел дѣпѣ ачѣ време Domн ал
Цѣрїї ромѣнѣцїї Влад Басарав Лѣотѣ, пѣ-
пѣмаї кѣ саѣ дпптрївїт ла рѣспѣндереа
харачѣлѣї, чї трѣгѣнд пе тодї лѣвѣїторїї
Цѣрїї кѣ фемеїле шї копїї лор дппревнѣ
кѣ мїшкѣтоареа лор старе, сѣпт поалеле
мѣнїїлор Карпадї, дп челе маї пѣстрѣвѣ-
тѣте шї десе пѣдѣрї, аѣ ешїт кѣ 10,000 о-
сташї алешї дїн трѣпеле ромѣнѣцїї, шї

*)

Дитро коасте аѣ пѣвъліт асѣпра Авангардїи тѣрчещї, каре венеа сѣл ватѣ пентрѣ пѣсплѣперѣа че арѣтасе че'ші авеа лагѣрѣл сѣѣ дн кѣмпѣл Kazachilor дїн жос де Тѣрговїще, шї ізвїндї фѣрѣ весте ажѣторїт де дитѣперекѣл попдї, знде еї (Тѣрчї) сѣ афла дадї ла дезміердѣрї дн чѣдѣре (кортѣрї) фѣрѣ врео темере, дндатѣ аѣ днчепѣт аї тѣя шї аї днжѣогїа ка пе ої, днкѣт нѣ аѣ рѣмас пїчор дїн трѣншї, апої адао зї, Влад водѣ аѣ порѣнчїт де іаѣ петрект пе тодї дн цапѣ шї іаѣ дншїрат пе кѣмп пзїнд дн мїжлок пе командїрѣл лор Хадїм Паша. Дѣпѣ ачѣеа днкѣрѣкѣндѣсе Рѣмѣнїї де амѣнїїїле тѣрчещї шї хазпале де ванї че аѣ авѣт кѣ дѣншї; саѣ трас іарѣшї ла пѣдѣре, — кѣнд дн зрѣтѣ сосїнд шї днсѣшї Махомет ал Плеа кѣ 120,000 де остапї дѣпесте дѣпѣре, шї пе днтѣмпїнѣнд, пїчї сѣфлет де ом саѣ добіток орї алт чевашї вїедѣитор; сѣ афла дитро маре мїраре, маї кѣ самѣ кѣ пїчї де авангарда са пїчї о шїре нѣ авеа дн кѣтро сѣ ва фї афлѣнд, кѣнд тотодатѣ фѣрѣ весте апронїндѣсе де Тѣрговїще даѣ песте ачѣа траїкѣ фантѣ алї Влад шї възѣнд пе кїар дїн сѣфлет ізвїтѣл сѣѣ Хадїм Паша пѣс дн цапѣ шї дн вѣркат кѣ капотѣл рошѣ дн мїжлокѣл челорландї, аша таре саѣ спїтѣхїтат, днкѣт аѣ лѣат ла фѣгѣ кѣ тоатѣ арміа са шї нѣ саѣ опрїт пѣпѣ ла дѣпѣре деспре каре лѣхнд шїре Влад воевод, аѣ порпїт кѣ оастеа са дѣпѣ дѣншї шї іаѣ гонїт пѣпѣ дѣнколо де Годѣ беакан, апої днторкѣндѣсе днпаної аѣ жѣфїт тоате сателе шї орашеле тѣрчещї кѣте іаѣ стат дн кале, шї вїнд дн капїтала са Тѣрговїщеа іар аѣ адѣнат породѣл шї аѣ днчепѣт а стѣ-

пѣпї дн паче, скѣтѣрѣндѣсѣ шї лепѣдѣндѣсе кѣ ачест мїжлок де сѣпт протекѣїа отоманѣ, пѣпѣ дн зїлеле Домпѣлї Радѣл ал Алеа кареле саѣ зїс чел фрѣмос, кѣнд іарѣшї аѣ дат цара кѣ кондїїї сѣпт протекѣїа отоманѣ. —

Дн алт хатхѣмаїзн (Ферман) ал лѣї Сѣлтан Меетет ал II. дн апѣл 1460.

„Конпрїндѣреа ачестѣїа дѣпѣ че ворѣще шї днтѣреще тоате челе че сѣ конпрїнд дн маї сѣс пѣтїтѣл хатхѣмаїзн ал лѣї Кїлдрїм Ваїазїт, апої адаогѣ челе зрѣтѣоаре.“

„Ототманїї сѣ нѣ сѣ амѣстече дн Царѣ сѣпт пїчї зп кѣвѣнт, пїчї сѣ стѣпѣлѣскѣ, пїчї сѣ вїе де лок дн прїнцїпат, декѣт пѣмаї зп трїміс днпѣрѣтеск сѣ вїе пентрѣ прїїтїреа харачѣлї, шї ачѣста кѣ воїа Домпѣлї, шї сѣ се днсодеаскѣ де зп ом Домпѣск дѣла дѣпѣре пѣпѣ ла Тѣрговїще, кареле лѣхнд харачѣл, сѣ се днтоаркѣ іарѣшї кѣ отѣл Домпѣск пѣпѣ ла Пїзрїїз, знде пѣтѣрѣнд де ал доїлѣ ванї, (карїї вор фї зече мїї де галвенї, Сѣлтанї, сѣпт а поастрѣ тѣра,) сѣ іа де аколо ілам (адѣверїнца) кадїї (жѣдекѣторѣлї) шї трекѣнд ла Рѣнчѣк, сѣ іа шї де аколо ілам, ка сѣ рѣмѣе Цара пѣсѣпѣратѣ, дака дїн днтѣмпларе сѣ вор пїерде ванї пе дрѣм.“*)

„Орї че Моаметан ва авеа прїчїпѣ кѣ врѣзп Ромѣн, жѣдеката лѣї сѣ се кавте ла Дїванѣл Домпѣск, дѣпѣ обїчѣїа шї ле-

*) Кѣ тоате кѣ дѣпѣ ачѣста аѣ прїсосїт сѣма пѣтїтѣлї харачї; трїмітереа лор днсѣ ла Константїнопол саѣ зрѣмат тот кѣ кїпѣл прѣзїс, пѣпѣ ла Шерван водѣ Кантакѣзїно. —

дїле Цѣри, шї хотърѣрѣ жѣдекъдїи; съ аївъ тѣріе.

„Негѣдъторїи тѣрчі, карїи вор венї къ тарфѣ, съ фїе прїи шїреа шї воїа Домнѣ-лѣи шї дїи че лок сѣнт; шї фѣрѣ зѣвавѣ орї съ кѣмпере кѣ рѣдїката, саѣ асемenea съшї вѣнзѣ тарфа лор дн тѣрг шї съ іасѣ дїи прїнципат дндатѣ, іар нѣ съ се презѣмле вѣнзѣнд шї кѣмпѣрѣнд, дн осѣвїте локѣрї.“

„Ачещї Тѣрчі съ нѣ аївъ вое а лѣа слѣгѣ Ромѣн, нїчї слѣжнїкъ тѣере Рѣ-тѣнкѣ, шї нїчї съ аївъ осївїт лок де днкіпѣчѣне.“ —

„Ігзар ферман (адекѣ: порѣнкѣ кїе-тѣоаре, дїтаціе) съ нѣ съ факѣ нїчї внзї лѣквїтор дїи Цара ромѣнѣскѣ пентрѣ нїчї вн фелїѣ де жалѣвѣ, нїчї съ се рѣдїче чїне-вашї дїнтре лѣквїторї ал дѣчела Царїград саѣ ла врео алтѣ жѣдекъторїе де але Тѣр-чїи. — Дат дн апѣл ецїрї 872.“ —

„Нѣмїтеле ашезѣтѣнтѣрї шї днток-мїрї се копрїнд шї дн челе дѣпѣ ачесте фермане, каре саѣ маї трїмїе дѣпѣ време дн Цара ромѣнеаскѣ. Адекѣ:

„Фермане, прїи каре съ днтѣреа прї-велегїрїле Цѣрї дѣпѣ челе дїи тѣїѣ хат-хѣмаїзнѣрї ш. а.“

„Фермане, ка Тѣрчїи съ се негѣдъто-реаскѣ нѣмаї прїи тѣргѣрїле Цѣрїи, іар нѣ шї дн алтѣ пѣрдї, шї съшї дѣ тарфа лор кѣ рѣдїката, асемепѣ шї съ кѣмпере дн време хотърѣтѣ шї зїме нѣмїте ка негѣдъторїи чейкѣ сорок, іар нѣ дѣпѣ воїн-ца лор.“

„Фермане, прїи каре съ порѣнчекѣ пѣрдїле днтїндерїи днтѣрѣдїи отомане, ка съ нѣ се сѣпере Ромѣнїи нїчї де харачї,

нїчї де врео алтѣ dare, шї днкѣ нїчї пентрѣ днтѣрѣкѣмїнтеа че поартѣ еї.

Фермане, прїи каре се попреще тре-череа (дѣпесте дѣнѣре дїнкоаче) шї пентречереа дн Царѣ, нѣнѣмаї а Тѣрчїлор челор де рѣнд; дар нїчї ачелор маї марї, пашї.

„Фермане, пентрѣ попрїеа Ігзар фер-манелор (порѣнчїлор прїи каре съ рѣдїка чїнева кѣ вѣтѣалшїр), ка съ нѣмаї поатѣ чїнева съ рѣдїче дїи Царѣ вревн пѣтѣн-теан, шї съ'л дѣкѣ ла жѣдекъторїїле Тѣр-чещї де дїнколо.“ —

„Фермане, дн каре се копрїнде ка але-череа Домнїлор съ се факѣ дїи партеа воерїлор пѣтѣнтенї, шї днтр'ачесте се днтѣреск тоате ферманеле пѣнѣ астѣзї, дн даторѣнд пе воерї съ фїе сѣппѣшї кѣтре Домн, іар пе Домнї съ се поарте кѣ дра-госте кѣтре воерї, шї тотдеавна прїчїнїле Цѣрїи съ се черчетезе шї съ се хотѣраскѣ, кѣ сѣатѣл воерїлор. — *)

(Ва врма.)

*) Прескѣртареа ачестор днтѣрѣтѣщї фермане, саѣ гѣсїт днтокмаї сврїсе дн оаре каре кѣр-тїчїкъ, а рѣпосатѣлѣї днтрѣ ферїчїре Алексан-дрѣ Вѣкѣрескѣ, кареле о лѣасе дела преавѣ-нѣл сѣѣ пѣрїнте тареле Бан Іенакѣ Вѣкѣ-рескѣ, іар пѣрѣреа поменїтѣл ачеста пѣрїнте подоава (зїк) а повлещї Цѣрїи ромѣнѣщї, чїп-стеа пашїи шї лѣзда патрїи, аѣ мїжлочїт а лѣа ачесте копїи прїи марї келтѣелї шї dare де ванї, кїар дїи челе адевѣрате кондїчї днтѣ-пѣрѣтѣщї, дн времеа петречерї сале дн Кон-стантїнополї, (прекѣт тѣртѣрїседе днсѣшї кѣ тѣна са. —

Din тълте пѣцине.

— Тоате нациле, каре пе фемеі ле маі цин свѣт лѣват ши алте диквѣиторі дикѣсе, стаѣ пѣпѣ астѣзі пе чеа маі апѣсѣ треаптѣ а децентѣріі ши а десволтѣріі дѣхлѣі. Чеі дин тѣі оамені аѣ фост Италиеніі, каріі пе фемеі десровѣндѣле леаѣ рѣдикат ла сіне, — лор леаѣ ѣрмат Франдозіі ши дндатѣ дѣпѣ ачециѣ Церманіі, апоі Енглезіі. Дечі е де днсемнат, кѣ дн ачеа тѣсѣрѣ де време, дн каре кѣ днчетѣл с'аѣ сѣвѣршит десровѣреа фемеілор, се десволтарѣ ши пѣтеріле дѣхлѣі оменеск ши се ажѣнсе ачеа треаптѣ де кѣлтѣрѣ, деспре каре нічі поменире пѣ поате фі пе аколо, ѣнде лѣмеа фемеіаскѣ дши афлѣ але сале хотарѣ днтре пѣрѣдѣі ши зѣбрелеле харемелор. Днтр'ачеа ка кѣвинтеле ачестеа сѣ фие десѣвѣршит днцелесе ши де кѣтрѣ ачеі аі подрѣі четѣторі, каріі п'аѣ кѣпоциндѣ маі де апроапе деспре кѣпѣл цѣнеріі фемеілор анѣмит ла рѣсѣрѣтеніі ши ла тѣлци каріі аѣ а фаче кѣ рѣсѣрѣтеніі, поі ам фі даторі а доведі, кѣткѣ дн рѣсѣрѣт стрѣкѣчѣнеа ши скѣлчѣереа пѣравѣрлор ла сексѣл чел фрѣмос есте маі маре, декѣт дн челе маі марі четѣци але Еѣропей. Де п'ам пѣтеа доведі ачестеа, атѣпчі пѣ с'ар днцелесе, пѣптрѣ каре прѣчинѣ дндестѣлатѣ сѣ дорѣм десровѣреа фемеілор ши ла алте нациі афарѣ дин Еѣропа. Кѣ тоате ачестеа, днпрециѣрѣрѣле пе сілеск а пѣне матеріа ачестеа ла о парте пѣпѣ ла алте времі.

— Бѣрѣвадѣі чеі днѣвѣцадѣі одѣніоарѣ кѣцѣта маі тѣлт ши скрѣа маі пѣцин. Дн зѣоа де астѣзі се скрѣе атѣт де тѣлт, днкѣт пе лѣпѣгѣ чеа маі кѣратѣ дорѣндѣ, тотѣш пѣ маі рѣтѣне време де кѣцѣтат.

— Дн Рѣсіа се фаче пе тот апѣл кѣтѣ о сѣрѣѣтоаре днтрѣ помениреа лѣбертѣциі. Народѣл алеаргѣ ла пѣацѣ ши фиедѣекаре кѣтпѣрѣ кѣтѣ о пасѣре, кѣреі а поі дн дѣ дрѣтѣл словозѣндѣо. Днтрѣ помениреа де лѣбертате, — де ачі с'ар ведеа, кѣ ачестеа петрекѣсе одатѣ ши дн ачеа царѣ. — —

— Се шіе кѣ ла рѣліциѣ Кѣвакерілор фемеіле аѣ воіе а спѣне предѣкацие. Нѣ де тѣлт дн Фѣладельіа (дин Нордамеріка) о Кѣвакерѣ цѣнѣ кѣтрѣ адѣнаре ѣрмѣторѣл кѣѣлѣт: Іѣвѣдѣі меі прѣтетіні! Треі лѣкрѣрѣ сѣлѣт, каре пе тѣне тѣ пѣп ла пѣрѣре. Дн тѣйѣ, кѣткѣ ѣѣіедѣі ѣат поателе жос фѣрѣ ка сѣ ацѣпта коачереа лор. Ал доілеа, кѣткѣ оамені се омоарѣ пе сіне дн рѣсѣвоаіе саѣ дн дѣеле ши пѣ ацѣаптѣ пѣпѣ че леар ѣені тоартеа фѣреаскѣ. А треіа, кѣткѣ фечоріі алеаргѣ дѣпѣ фетѣде, кѣчі, де ар рѣтѣнеа еі а касѣ, фетѣдеме ар ѣені ѣѣкѣроасе ла дѣпшѣі.

— Тѣпелѣл, адекѣ дрѣтѣл ачел маре свѣтпѣтѣнтеск скос пе свѣт патѣл марелѣі рѣѣ Темсе ла London, ши іспрѣѣит маі де кѣрѣнд, костѣсеце 445,270 пѣциі Стерлінциі, цѣрѣн ѣрмаре пѣ ама сѣтѣп прѣкѣт с'аѣ сокотѣт кѣлтѣіала подѣлѣі де ланцѣрѣ днтре Бѣда ши Пѣца адекѣ чѣнчі мѣліоане фѣорѣні арцинт. Дн време де 18 ані кѣт с'аѣ лѣкрат ла Тѣпел, пѣмаі врео чѣнчі оамені ш'аѣ прѣтеждѣит ѣіаца.

— Дн Назѣѣѣрг лѣпѣгѣ рѣѣл Сале, ѣп фелѣѣ де помадѣі пѣтѣтѣ ѣѣѣспромадѣі, маі ѣапте прѣалѣѣдатѣ, каре аколо се ѣпдеа дн тѣсѣрѣ фоарте маре, афлѣндѣсе кѣ кѣпрѣнде дн сіне фоарте тѣлт арцинт ѣіѣ каре стрѣкѣ сѣлѣтѣциі преа тѣлт, фѣ де

кѣтръ Магістрат опрѣтъ де а пѣ се маї пѣ-
теа вѣнде.

— Дн Фабрічеле дѣн Белціѣ лѣкреазѣ
дн зѣмеле поастре 1500 machine de авѣр, кѣ
пѣтере че се сокотеце дела 33,100 каї. Дн
анѣл трекут се дѣнтѣмпларѣ кѣ ачелеа пѣмаї
доаѣ непорочїрї шї ачестеа прїп левевїреа
саѣ пегрїжа машїнїштїлор, спѣргѣндѣсе
доаѣ кѣлѣрї.

— Дн Вїена се ард пе кѣте зн ан
150,000 стѣпжїні де лемпе, — шї ачестѣ
маре кѣтѣдїме о таїе пѣмаї мѣнї оменецї,
їар пѣ машїнеле ка пе аїреа.

— Вестїта Јоанпа Неуманн (скрїї-
тоареа) зїче дѣтрѣн артїкол ал сѣѣ пентрѣ
едѣкація фемеїаскѣ: Се кѣвїне ка фетї-
та а жѣпгѣнд а фїневасть, сѣ пѣ фїе осѣп-
дїтѣ а шї петрече вїаца пѣмаї кѣ спѣлатѣл,
фертѣл шї кѣрпїтѣл, чї еа словоѣѣ, шї
їѣвїтѣ шї чїнстїтѣ, ка прїетїпѣ а вѣрва-
тѣлѣ сѣ маї їа парте шї дїп вїаца чеа маї
дескїеѣ соціалѣ кѣм шї дїп чева щїїнде.
Нѣмаї ачї сѣ пѣ вїгѣм, кѣмкѣ тот че ла
вѣрват аре лок дн кап, ла фемеїе сѣ прїпзѣ
рѣдѣчїпѣ кѣ чева маї дн жос, адекѣ дн їнї-
тѣ, дн сїпц.

— Фемеїеле дакѣ сѣпнт вѣне, сѣпнт дн
чеа маї маре треаптѣ вѣне; їар челе реле
... п'аї че маї адѣога. Фемеїеле вѣне сеа-
тѣлѣ кѣ косїторїѣл дїп Англїа, аѣ ачееаш
маркѣ, фїгѣра знї днцер.

— Днпайте кѣ кѣцїва ані зн Кадїѣ
(жѣде) дн Боснїа пѣсесе окїї пе авереа в-
нїї преот кредїїнеск, дар пѣ щїа кѣм 'лар
пѣтеа апѣка сѣ'л днкѣрче дѣтрѣн процес,
дїп каре сѣ пѣ скапе декѣт кѣ пердереа а-
верїї. Дечї фїїндкѣ нїчї зн сѣфлет пѣ се а-
фла, каре сѣ поатѣ тѣртѣрїсї чева рѣѣ а-
сѣпра преотѣлї, кадїѣл пѣ пердѣ времеа,

чї адѣпжнд шї пе чеїлалдї жѣдекѣторї (ас-
сесорї) ел се пѣсе дн чїлїм, адекѣ дн скаѣ-
пѣл жѣдекѣтореск шї хотѣрѣ а се фаче
днсѣпн пѣрѣторїѣ шї жѣдекѣторїѣ а прео-
тѣлѣ, пе каре дн шї кїемѣ сѣ стеа фадѣ.
„Попо! тѣ аї фѣкѣт дн вїаца та преа мѣлте
пелецївїрї, нїчї зна днсѣ пѣ есте маї маре
декѣт ачееа, кѣмкѣ попоренї тѣ дѣмїнека
мергѣнд ла вїсерїкѣ, калкѣ септѣпѣтрїле
оаменїлор.“ Преотѣл респѣнсе чїнстїт, кѣ
дѣпсѣл деспре ачееаста п'ар щї нїмїк, дечї
с'ар рѣга ка сѣ їсе арате атѣт пѣрѣторїї
кѣт шї марторїї. Кадїѣл дѣтрѣтат кѣ а-
чест рѣспѣнс дї репїкѣ: „Че? еѣ те пѣ-
рѣск шї еѣ сѣпнт марторѣл; ащеаптѣ!
кѣм кѣтезї тѣ а те дндої деспре кѣвїтеле
знї Кадї, каре дїне Чїтаѣ (картеа сѣпнтѣ)
амѣлѣ?“ Дїп дѣнтѣмпларе лѣпгѣ ачест
кадї шедеа зн тѣрк вѣтрѣн кѣ тѣрбан алѣ
пе кап, каре днкѣ пѣрта вѣкѣрос тїтѣла де
кадї, крѣзжнд кѣ шї ел прїчене чева дїп
лецї. Преотѣл пострѣ астѣелїѣ стрїмторат
лѣѣ кѣраж дн невоїе, се репезї ла кадїѣл
prezident, дн рїдїкѣ дїп скаѣн шї арѣпѣжн-
дѣл ла а парте, лѣѣ пе тѣркѣл чел вѣтрѣн
шї'л ашезѣ дн скаѣнл челѣї скос, адѣо-
гѣнд: „Тѣ днкѣ ецї зн Совта шї Тѣрк,
доар' прїченї оарече дїп лецї, стѣї шї жѣ-
декѣ дѣтре мїне шї дѣтре кадїѣл, дакѣ
поате ел сѣ'мї фїе жѣдекѣторїѣ. Ла аче-
стеа кадїѣл дестронат стрїгѣ кѣ днвершѣ-
паре: „А тот пѣтернїкѣл Аллах сѣ апере
тронѣл чел сѣїпцїт.“ Совта днсѣ дї зїсе:
Кѣвїтеле тале фѣрѣ Чїлїм (скаѣн де жѣ-
декѣторїѣ) нїмїк пѣ пѣтеск, пентрѣ-кѣ тѣ
аї жѣдекат дн контра лецїлор фѣкѣндѣте
шї пѣрѣпн. Дѣпѣ ачестеа кадїѣл се до-
молї, їар Совта словозї пе преот кѣ кѣ-
вїнте мѣгѣлїтоаре акасѣ. Ачї се адеверѣа-
зѣ ачееа зїсѣ: Чел маї маре аре дре-
татеа дн партеа са. — —

Ф И Л О М И Л А *)

Филомила кѣтъ 'н вале
Прін дѣтравъ преа дѣос,
Драг' азї кѣ кѣтъ жале
Плѣнѣе гласї дѣрерос.

Еа съ веде кѣ ізъеце
Ка орї каре мѣритор;
Сїмте, кеамѣ шї дорече
Пе ізвїтвї содиор.

Спѣне к' алї депѣраре
Пентрѣ еа есте зп кїп;
De 'нфокатаї сѣспїнаре
Кодрѣл, крѣжгѣл есте плїп.

Цете цете шї охтеазъ,
Шї рѣсѣте валеа 'н дос
Шї пѣстїлѣ дп вїазъ,
De дѣрерї съ 'н сенїнеазъ
Ал тїеѣ пепт вїжелїос.

О тѣ драгъ пѣсѣрїкѣ,
Тѣ сїмѣї, спѣї кѣ шїї ізвї.
Гласѣл тѣѣ іпїм' ардїкѣ
Шїї дѣ окї а те прївї.

Тѣ прїп тѣпѣраїї кѣпѣаре
Спѣї кѣ отѣл ачї жос
Фѣр' а драгостїї 'н фокаре
Е пѣстїлѣ, е тїкѣлос.]

Арїпатѣ кѣпѣрѣаѣ
Кѣт де тѣлте не ворѣеїї;
Кѣт де тѣлт кѣвѣпѣрѣаѣ
Ферїчїреа зѣгрѣеїї.

Асфел драгъ дппрезпѣ
Бпїнд фок кѣ фок, вом фї
Ферїче шї 'н вое вѣлѣ
Тот кѣрѣл кѣт вом трѣї.

Депѣртаїї de зрѣчїзнеа
А лѣтїї, de вїкленїї,
Лѣ вом веа амѣрѣчїзнеа,
Че адапѣ пѣ чеї вїї.

Чї дп лїнїще, тѣчере,
Шї пої кѣпѣлѣ вом тона,
Че спѣргѣнд грїжї шї дѣрере
Тот атор ва рѣсѣпа.

Пїтар X. Ioanide.

Сѣферїнделе Жѣпелї Вѣртер

Din Goethe.

Бѣкѣрѣїї дп тїнографїа Кѣрїї алї Фр. Вал-
вазм. 1842.

Аша дар зп Бѣрват Ромѣн дптрепрїнсе
кѣ ачеастѣ кѣрѣчїкѣ а deskide Ромѣнїмеї
шї пе їсворѣл чел преавогат de ideї а ма-
релїї поет Goethe, а кѣрѣї моарте тоатѣ
Церманїа о прївї ка о пердере наїоналѣ.
„Götz“ шї „Werther,“ ачесте доаѣ кѣрѣї а
ле лѣї Гете аѣ фост, каре дп чел дїпѣтїлѣ
period а вїедїї сале лїтераре прїчїнїзїрѣ о
тїраре шї мїнѣпаре овѣеаскѣ. Шї їатѣ
кѣ дп ачесте доаѣ кѣрѣї пої авем пе чеа
дп зрѣтѣ традѣсѣ дп ромѣнѣе аша de
вїне, дпкѣт пої чїтїнд традѣкѣїа шї аль-
тѣрѣндѣо кѣ орїчїналѣл, пѣлѣ дп ачест
чеас пе сїмѣїм неодїхнїдї de кѣрїозїтате а
афла, пентрѣ че Традѣкѣторїїл ла о аша
немерїтѣ традѣкѣїе пѣ шѣаѣ дескоперїт шї
пѣтеле. — Дптрѣ адевѣр, орї каре ва шїї,
кѣткѣ Goethe скрїїнд пе „Вертер“, аѣ авѣт
пѣзпѣмаї о пїлѣ вїе дпнаїнтеа са дѣпѣ
каре шѣаѣ скос поезїа, чї ел тотдеодатѣ
о тѣлѣїме de ideї шї сїмѣемїнте ле про-
дѣсе дп сїне дпсѣш, дѣпѣ релѣдїїле дп
каре се афла ел атѣпчї, зїк, орї каре ва шїї
ачеаста, пѣ ва дптѣрѣїа ашї кѣшїга шї а
чїтї пе — „Вертер.“

*) Датѣ маї дптѣї дп Кѣрїерѣл de амѣе сексе.